

Obituary – Dr Cecilia Odé

Op 9 januari 2019 is na langdurige ziekte onze geliefde Cecilia Odé overleden. Cecilia heeft aan de wieg gestaan van het middelbare schoolonderwijs Russisch in Nederland. Zij heeft meegeschreven aan lesmateriaal dat er ontwikkeld moest worden toen Russisch na de invoering van Mammoetwet een officieel schoolvak was geworden. In diezelfde tijd was Cecilia medeoprichter van de sectie Russisch die in 1970 onderdeel werd van de Vereniging van Leraren in Levende talen. Naast haar werkzaamheden voor het onderwijs was Cecilia gepromoveerd taalkundige, en onderzoeker aan het Instituut voor Theoretische Taalkunde en het Instituut voor Fonetische Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

On January 9, 2019, our beloved Cecilia Odé died after a long illness. Cecilia was a founder of Russian high school education in the Netherlands. She contributed to the development of teaching materials that had to be developed when Russian became an official school subject. At the same time, Cecilia was co-founder of the Russian Section, which in 1970 became part of the Association of Teachers in Living Languages (Levende Talen). In addition to her work in education, Cecilia had a PhD in linguistics and was a researcher at the Institute for Theoretical Linguistics and the Institute for Phonetic Sciences at the University of Amsterdam.

Cecilia groeide op in een muzikale familie. Hiervan getuigden ook de vele door familieleden uitgevoerde muzikale intermezzo's tijdens de afscheidsplechtigheid op 16 januari in de Amsterdamse Vondelkerk. In haar wetenschappelijke werk wist Cecilia haar muzikale talent met taal te verbinden: in 1989 promoveerde zij op Russische intonatie, waarbij zij de stelling verdedigde dat correcte uitspraak en intonatie wel eens belangrijker zouden kunnen zijn dan perfecte kennis van de grammatica.

Cecilia grew up in a musical family. This was also shown by the many musical intermezzos performed by family members during the farewell ceremony on 16 January in the Amsterdam Vondel Church. In her scientific work, Cecilia

managed to connect her musical talent with language: in 1989 she was awarded her PhD on Russian intonation, successfully defending the thesis that correct pronunciation and intonation might be more important than perfect knowledge of grammar.

Na haar promotie stortte Cecilia zich op de etnolinguïstiek en zette haar professionele leven volledig in het teken van het beschermen en optekenen van bedreigde en uitstervende talen. Zo heeft zij vele jaren de West Papoea-talen op het Vogelkopschiereiland in Indonesië bestudeerd, opgetekend en er zelfs een kleine grammaticale beschrijving van gemaakt. In die tijd maakte ze ook lesbrieven over bedreigde talen <<http://www.bedreigdetalen.nl/>> voor middelbare scholieren en schreef ze een hoofdstuk over bedreigde talen in *De Taalcanon*.

After her PhD, Cecilia threw herself into ethno-linguistics and completely dedicated her professional life to protecting and recording endangered and dying languages. For example, for many years she studied the West Papua languages on the Bird's Head Peninsula in Indonesia, recorded them and even made some grammatical description of them. At that time she also provided lessons about endangered languages (<http://www.bedreigdetalen.nl/>) for high school students as well as writing a chapter on endangered languages in *De Taalcanon*.

Nadat dit project was afgerond, verlegde zij haar werkgebied naar de Paleo-Siberische talen van de Joekagieren in Jakoetië, in het noordoosten van Siberië. Cecilia heeft in totaal acht keer de Joekagierse gemeenschappen bezocht en sommige van deze bezoeken speelden zich af onder voor ons ongekende omstandigheden van 50 of meer graden onder nul. Tijdens de afscheidsplechtigheid werd opgemerkt dat Cecilia, gevraagd naar het verschil tussen het werk op de Vogelkop en in Jakoetië, placht te antwoorden "80 graden Celsius". Wij kunnen u van harte aanbevelen om de documentaire "Stemmen uit de toendra, de laatste der Joekagieren" over haar veldwerk bij de Joekagieren te bekijken: http://edwintrommelen.nl/et/documentaires/laatste_der_joekagieren.htm

After this project was completed, she shifted her field of work to the Paleo-Siberian languages of the Yukagir in Yakutia, in the northeast of Siberia. Cecilia visited the Yukagir communities a total of eight times and some of these visits took place under unprecedented conditions of 50 or more degrees below zero. During the farewell ceremony it was said that Cecilia, asked about the difference between the work on the Bird's Head and in Yakutia, used to answer "80 degrees Celsius." We can wholeheartedly recommend you to view the documentary "Voices from the tundra, the last of the Yukagir" about her fieldwork with the Yukagir: http://edwintrommelen.nl/et/documentaires/laatste_der_joekagieren.htm

Cecilia is altijd betrokken geweest bij de Sectie Russisch. Met tussenpozen als actief bestuurslid en steeds bereid om met raad en daad bij te staan waar mogelijk. In 1978/79 al ging zij als een van de eerste leerlingbegeleiders mee naar de Olympiade Russisch. Niet lang daarna werd ze gekozen tot lid van het Presidium van MAPRJaL

(de internationale associatie van docenten Russische taal en cultuur), waar ze tot haar overlijden zitting in heeft gehad. Namens MAPRJaL – en tot twee jaar geleden tevens namens Levende Talen – was Cecilia lange tijd de gevolmachtigde vertegenwoordiger bij de FIPLV (Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes). In 1991 ontving Cecilia als eerste in Nederland de Poesjkinmedaille, de erepenning van MAPRJaL voor haar verdienste voor de promotie van Russisch in Nederland.

In 2016 is Cecilia benoemd tot erelid van onze vereniging.

Cecilia was for many years involved in the Russian section of Levende Talen. Intermittently she was an active member of the board and was always willing to assist and advise where possible. In 1978/79 she was one of the first student guides to the Olympiad of Russian language. Shortly thereafter she was elected as a member of the Presidium of MAPRJaL (the International Association of Teachers of Russian Language and Culture), and she remained in that position until she passed away. Cecilia was for a long time the official representative of MAPRJaL at FIPLV. In 1991 Cecilia was the first in the Netherlands to receive the Pushkin Medal, the honorary medal of MAPRJaL for her contribution to the promotion of the Russian language in the Netherlands. In 2016 Cecilia was appointed honorary member of Levende Talen.

Cecilia is met haar grote kennis van talen en culturen, van internationale betrekkingen, van onderwijs van niet te onderschatten waarde geweest voor niet alleen de Sectie Russisch, maar ook voor heel Levende Talen. Wij betuigen ons diepe medeleven met haar echtgenoot, familie, en vrienden. Haar nagedachtenis is ons zeer dierbaar.

With her vast knowledge of languages and cultures and of of international relations as well as of education, Cecilia made an enormous contribution to the work of FIPLV. For many years she was Editor of Publications and a member of the FIPLV Executive Board as well as FIPLV World Council. She was fully committed to the values of FIPLV, promoting collaboration between teachers of all languages and multilingualism, as well as to promoting the cause of endangered languages, wherever they may be. We last saw her at an FIPLV when she attended the launch of the FIPLV Central and East European Region Conference, organised by BETA Bulgaria in Varna in 2017. It was wonderful to spend time with her there, to work, to laugh, and to relax with her for once last time. It is an enormous privilege to have known Cecilia and we miss her tremendously. FIPLV sends our deepest condolences to Cecilia's husband, family, and friends. May she rest in peace.

Esther van Loo
Judith Richters
Terry Lamb